

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

© 2016 КОВТУНЕНКО К. В., САПОЖНИКОВ Р. М.

УДК 338.33

Ковтуненко К. В., Сапожников Р. М. Диверсифікація діяльності виробничого підприємства в умовах глобалізаційних змін

У статті розглядаються особливості реалізації стратегії диверсифікації діяльності виробничого підприємства під впливом глобалізаційних змін. Визначено, що основні рушійні сили глобалізації, а саме: технологічний прогрес та лібералізація, є важливими передумовами для розширення сфери діяльності підприємства на основі її диверсифікації. Запропоновано проводити планування стратегії диверсифікації в чотири етапи. На першому етапі визначається необхідність диверсифікації діяльності підприємства, його проблеми, сильні сторони та можливості. На другому – здійснюється безпосередній вибір стратегії на основі цілей підприємства, його ресурсного забезпечення та стадії життєвого циклу. На третьому – оцінюється ефективність диверсифікації з використанням абсолютних та інтегральних показників. На четвертому етапі проводиться контроль реалізації стратегії диверсифікації на підприємстві. На основі цих етапів рекомендується скласти стратегічну програму.

Ключові слова: диверсифікація, глобалізація, технологічний процес, лібералізація, оцінка, стратегія.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 11.

Ковтуненко Ксенія Валеріївна – доктор економічних наук, доцент, завідувачка кафедри менеджменту зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності, Одеський національний політехнічний університет (пр. Шевченка, 1, Одеса, 65044, Україна)

E-mail: pkonsalt@mail.ru

Сапожников Роман Миколайович – аспірант, кафедра менеджменту зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності, Одеський національний політехнічний університет (пр. Шевченка, 1, Одеса, 65044, Україна)

E-mail: dmitrij-kovtunenکو@yandex.ru

УДК 338.33

Ковтуненко К. В., Сапожников Р. М. Диверсифікация деятельности производственного предприятия в условиях глобализационных изменений

В статье рассматриваются особенности реализации стратегии диверсификации деятельности производственного предприятия под влиянием глобализационных изменений. Определено, что основные движущие силы глобализации, а именно: технологический прогресс и либерализация, являются важными предпосылками расширения сферы деятельности предприятия на основе ее диверсификации. Предложено проводить планирование стратегии диверсификации в четыре этапа. На первом этапе определяется необходимость диверсификации деятельности предприятия, его проблемы, сильные стороны и возможности. На втором – осуществляется непосредственный выбор стратегии на основе целей предприятия, его ресурсного обеспечения и стадии жизненного цикла. На третьем – оценивается эффективность диверсификации с использованием абсолютных и интегральных показателей. На четвертом этапе проводится контроль реализации стратегии диверсификации на предприятии. На основе этих этапов рекомендуется составлять стратегическую программу.

Ключевые слова: диверсификация, глобализация, технологический прогресс, либерализация, оценка, стратегия.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Библ.:** 11.

Ковтуненко Ксения Валерьевна – доктор экономических наук, доцент, заведующая кафедрой менеджмента внешнеэкономической и инновационной деятельности, Одесский национальный политехнический университет (пр. Шевченко, 1, Одесса, 65044, Украина)

E-mail: pkonsalt@mail.ru

Сапожников Роман Николаевич – аспирант, кафедра менеджмента внешнеэкономической и инновационной деятельности, Одесский национальный политехнический университет (пр. Шевченко, 1, Одесса, 65044, Украина)

E-mail: dmitrij-kovtunenکو@yandex.ru

UDC 338.33

Kovtunenکو K. V., Sapozhnikov R. M. Diversification of Activities of Production Enterprise in Conditions of Globalization Changes

The article considers the features of realization of strategy for diversification of enterprise activities under the influence of globalization changes. It has been determined that the main driving forces of globalization, namely technological progress and liberalization, are important prerequisites for the expansion of the scope of activity of enterprise on the basis of its diversification. It is suggested to conduct the planning of a diversification strategy in four stages. In the first stage, the need to diversify the activities of enterprise, its problems, strengths, and opportunities will be determined. In the second stage, a direct selection of strategy will be made, based on the goals of the enterprise, its resources and its life cycle stage. In the third stage, efficiency of diversification will be evaluated using both absolute and integral indicators. In the fourth stage implementation of a diversification strategy at enterprise will be controlled. We recommend that further planning strategic programs would be based on these stages.

Keywords: diversification, globalization, technological progress, liberalization, evaluation, strategy.

Fig.: 3. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 11.

Kovtunenکو Kseniia V. – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Head of the Department of Management of Foreign Economic and Innovative Activity, Odessa National Polytechnic University (1 Shevchenko Ave., Odessa, 65044, Ukraine)

E-mail: pkonsalt@mail.ru

Sapozhnikov Roman M. – Postgraduate Student, Department of Management of Foreign Economic and Innovative Activity, Odessa National Polytechnic University (1 Shevchenko Ave., Odessa, 65044, Ukraine)

E-mail: dmitrij-kovtunenکو@yandex.ru

На сьогодні економічна глобалізація – це актуальне питання, яке активно досліджується багатьма науковцями. Вона представляє собою інтегрування світу в єдиний економічний простір.

Основними рушійними силами глобалізації можна вважати технологічний прогрес та лібералізацію діяльності підприємств [1]. Технологічний прогрес дозволить скоротити витрати на виробництво, транспортування та зберігання виробів та різних видів інформації. Лібералізація надала нові можливості ведення виробничої та торгової діяльності, які більше не знаходяться у жорстких політичних рамках. Як результат, підприємства можуть розширювати границі своєї діяльності, освоювати нові ринки, є тому числі й міжнародні.

Глобалізацію можна вважати однією з головних причин диверсифікації виробничих підприємств. Під впливом технологічного прогресу цілі, які ставлять перед собою підприємці, особливо у сфері виробництва, змінюються та ускладнюються, оскільки вони мають відповідати потребам суспільства. Водночас цілі не можуть виходити за рамки можливостей фірми. Відсутність можливостей розвивати свою діяльність може стати справжньою проблемою для виробничого підприємства. Отже, диверсифікацію діяльності виробничого підприємства можна розглядати як один із основних напрямків розширення його можливостей.

Диверсифікація може стати ключовим фактором підвищення конкурентоспроможності виробленої продукції, зменшення ризиків втрати або недоотримання прибутку, забезпечення стабільного функціонування підприємства, освоєння нових видів виробництва, тощо.

Диверсифікацію розглядали у своїх працях багато вчених-економістів. Серед них є як зарубіжні науковці,

так і вітчизняні: Брус В. Х., Гришова І. Ю., Зубець М. В., Корінько М. Д., Наумов О. Б., Портер М., Румик І. І., Томсон А., Ясько А. Г. та інші. Однак мало уваги було приділено впливу глобалізаційних змін на виробничу діяльність як рушійну силу реалізації стратегії диверсифікації.

Метою статті є розгляд стратегії диверсифікації під впливом глобалізаційних змін та відображення основних етапів її реалізації.

Стратегія диверсифікації – це маркетингова стратегія, за допомогою якої підприємство може визначити та реалізувати додаткові напрямки своєї діяльності та є важливим інструментом для управління ризиками [2]. Якщо стратегія реалізована вчасно й обґрунтовано, то вона може врятувати підприємства від втрати прибутку та працездатності у період економічної кризи, підвищити стабільність його діяльності та надати ключові переваги над конкурентами.

На рис. 1 представлені основні передумови впровадження диверсифікації на виробничому підприємстві [3].

Передумови диверсифікації виробничого підприємства можна розділити на три групи:

- ✦ вплив технологічного прогресу на світову економіку;
- ✦ лібералізація діяльності підприємств;
- ✦ внутрішні проблеми підприємства.

Перші дві групи, як зазначалося раніше, є рушійними силами глобалізації. Отже, процеси, які спонукають підприємців до коригування своїх стратегій через диверсифікацію виробничої діяльності, є базою для всесвітньої економічної інтеграції.

На вітчизняному підприємстві найчастіше диверсифікація обумовлена саме відсутністю новітньої тех-

Рис. 1. Передумови диверсифікації виробничого підприємства

нології й техніки виробництва. На жаль, багато підприємств не має можливості починати свою діяльність, використовуючи сучасну техніку, оскільки вони не мають у своєму розпорядженні необхідного обсягу коштів.

Не всі початкові підприємці мають можливості отримати кредит, а інвестиції на деякі види виробництва хоча і збільшуються, у цілому мають негативну тенденцію в Україні за останні роки. У *табл. 1* представлено види виробничої діяльності, в яких за 2013–2015 рр. спостерігається тенденція до зменшення капітальних інвестицій [4]. Слід відмітити, що серед них присутнє і виробництво харчових продуктів, яке є достатньо розповсюдженим видом діяльності.

рити діяльність вже за рахунок підвищення якості виробленої продукції.

Можна зробити висновок, що диверсифікація, яка орієнтується на технологічний прогрес, часто є передумовою для диверсифікації, яка обумовлена лібералізацією. Взаємозв'язок схематично представлений на *рис. 2*.

Реалізація стратегії диверсифікації може збільшити рентабельність підприємства чи призвести до значних втрат. Тому важливо відповідально поставитися до прийняття рішення відносно доцільності впровадження диверсифікації [6].

Планування стратегії диверсифікації рекомендується реалізовувати в чотири етапи (*рис. 3*):

Таблиця 1

Капітальні інвестиції за основними видами виробничої діяльності за 2013–2015 рр. (млн грн)

Показник	Рік		
	2013	2014	2015
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	14941,3	13486,7	13548,5
Виробництво хімічної продукції	3328,2	2849,2	2259,3
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	4231,7	3989,0	3817,7
Виробництво електричного устаткування	1000,3	601,7	584,8

Тому на практиці виробнича діяльність починається з використання доступних технологій, які іноді вже на початку виробництва втратили свою актуальність.

На сьогодні в Україні існує багато проблем у сфері невідповідності якості виробленої продукції міжнародним стандартам, що, своєю чергою, заважає підприємствам освоїти нові ринки за кордоном, оскільки вони не можуть створювати конкуренцію місцевим виробникам чи представникам європейських країн. Для виробничого підприємства не має сенсу просувати свою продукцію на нові ринки, якщо технологічна база підприємства не знаходиться на необхідному міжнародному рівні [5].

Виробничому підприємству слід починати розвивати свою діяльність за рахунок використання новітніх технологій, що, своєю чергою, дасть можливість розши-

1) визначення необхідності диверсифікації діяльності підприємства. На даному етапі необхідно виявити проблеми на підприємстві, проаналізувати шляхи вирішення цих проблем, співвіднести виявлені шляхи з можливостями підприємства. Якщо у підприємства є невирішені проблеми, пов'язані з її основною діяльністю, то слід спочатку спрямувати зусилля на їх усунення і лише потім впроваджувати диверсифікацію. Рекомендується скласти детальне обґрунтування доцільності диверсифікації, яке не має суперечити меті підприємства.

Підприємець має орієнтуватися на сильні сторони фірми та наявність ресурсів для реалізації поставлених цілей;

2) вибір стратегії диверсифікації. Детальний макроекономічний та галузевий аналіз дасть можливість визначити, у якому напрямку слід розвивати діяльність підприємства. Для цього необхідно проаналізувати ба-

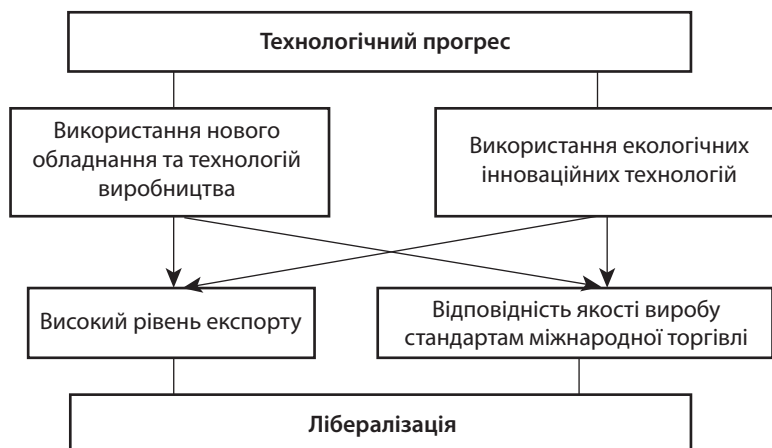

Рис. 2. Взаємозв'язок передумов диверсифікації на виробничому підприємстві

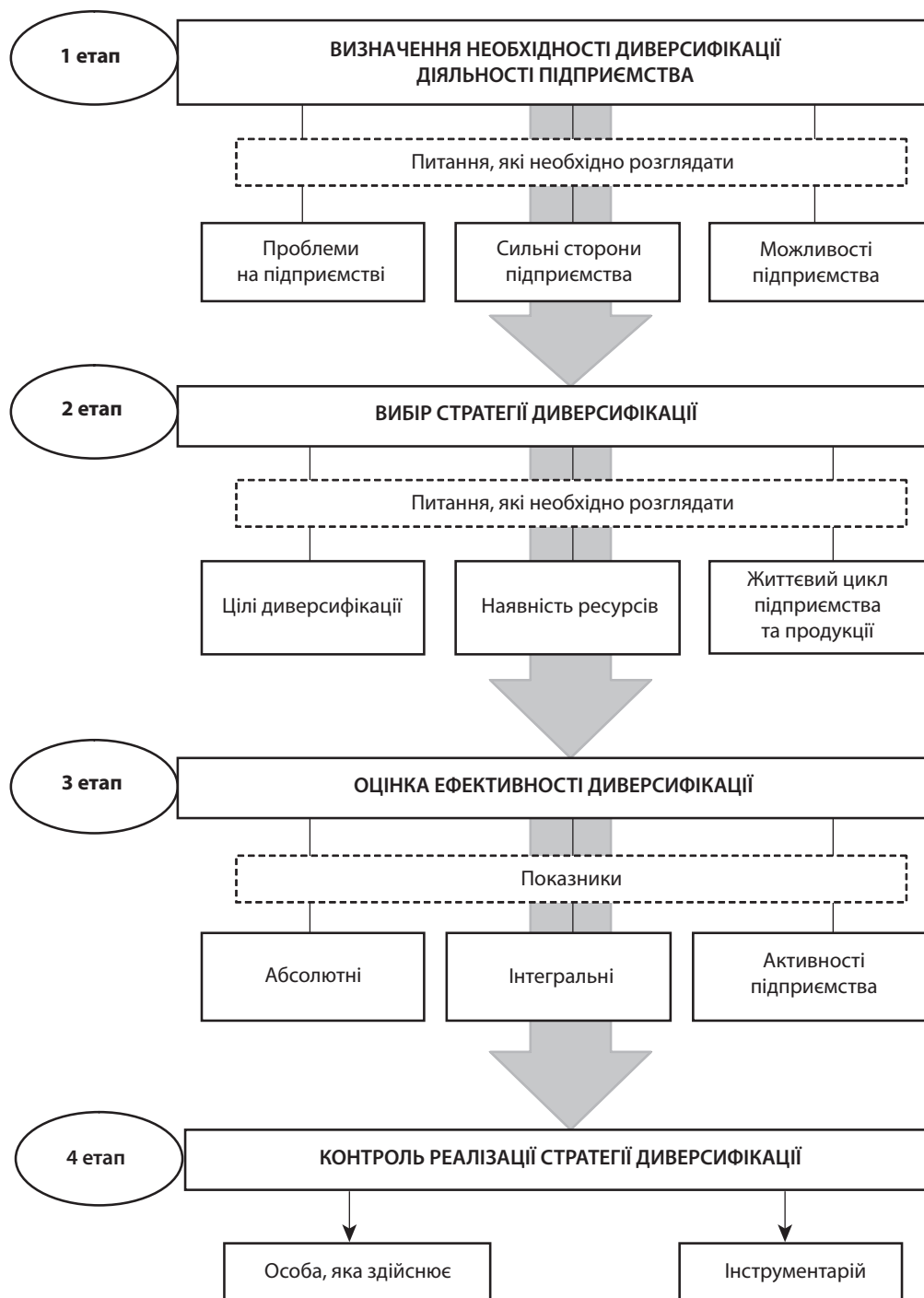

Рис. 3. Етапи впровадження стратегії диверсифікації на виробничому підприємстві

жано всі фактори виробництва та взагалі діяльності підприємства [7].

Опираючись можна також на минулий досвід керівника чи на думку експертів з даного питання. Так, не матиме успіху диверсифікація діяльності на нові ринки (у тому числі в інші країни), якщо у підприємства низький рівень технологічного оснащення. У даному випадку більш ефективним буде, наприклад, диверсифікація технології виготовлення для підвищення якості виробу або запровадження нових видів продукції.

Оскільки стратегія підприємства визначає його пріоритетні цілі та задачі, то необхідно приймати до уваги характеристики організації на кожному етапі її життє-

вого циклу. З кожною стадією життєвого циклу підприємства асоціюється декілька стратегічних напрямків [8].

Для виробничого підприємства прийнято розрізняти галузеву (нове виробництво) та продуктово-галузеву (збільшення асортименту продукції) диверсифікацію. Можна виділити такі основні напрями диверсифікації для виробничого підприємства [9]:

- ★ *диверсифікація виробництва* – одночасний розвиток не взаємозв'язаних видів виробництва, виготовлення нових видів товарів з переорієнтацією на існуючі ринки збуту. Мета стратегії – підвищити ефективність виробництва і зробити підприємство багатогалузевим;

- ✦ *диверсифікація ризиків* – розподіл інвестицій з урахуванням фінансових інструментів підприємства;
- ✦ *диверсифікація економіки* – комплексний та одночасний багатогалузевий розвиток сфери послуг та виробництва, які між собою не мають ніякого зв'язку;
- ✦ *диверсифікація діяльності* – перехід від вироблення одного виду продукції на багатопрофільне виробництво;

3) *оцінка ефективності диверсифікації*. Оцінити ефективність реалізації стратегії диверсифікації можна завдяки оцінці рівня досягнення цілей підприємством у своїй діяльності. Для оцінки можна використовувати абсолютні та інтегральні показники [10]. Крім того, певну інформацію можна дістати через показники активності та фінансові показники підприємства (зростання доходу, продажів, частки на ринку, вартості акцій тощо). Згідно з методикою Болочука Б. В. і Драгуна Н. П. [11] оцінка рівня диверсифікації виробництва та збуту ґрунтується на оцінці різновиду та спорідненості видів економічної діяльності, які здійснюються згідно з КВЕД та стадій отримання в їх рамках доданої вартості, а також оцінці різновиду прив'язаних до кожного виду економічної діяльності географічних ринків збуту та їх сегментів;

4) *контроль реалізації стратегії диверсифікації на підприємстві*. На цьому етапі визначаються особи, які будуть здійснювати контроль, та інструментарій, який вони будуть для цього використовувати.

Під час реалізації стратегії може прийматися рішення відносно її коригування. Якщо у внутрішньому чи зовнішньому середовищі відбулися зміни, які безпосередньо впливають на діяльність підприємства та роблять досягнення мети неможливим при обраній стратегії диверсифікації, то її необхідно переглянути та внести відповідні зміни. При цьому зміни можуть бути внесені до будь-якого з етапів.

У результаті здійснення запропонованих етапів реалізації стратегії диверсифікації виробничого підприємства має бути створена стратегічна програма організації, на основі якої будуть прийматися стратегічні рішення при визначенні напрямку диверсифікації.

ВИСНОВКИ

Стратегія диверсифікації для виробничих підприємств знаходиться під впливом глобалізаційних змін. Рушійні сили глобалізації – науково-технічний прогрес та лібералізація – є передумовами реалізації стратегії диверсифікації. На їх основі диверсифікацію рекомендується проводити в чотири етапи: визначення необхідності диверсифікації діяльності підприємства; вибір стратегії диверсифікації; оцінка ефективності диверсифікації та контроль реалізації стратегії диверсифікації на підприємстві. На кожному із зазначених етапів необхідно розглядати ряд питань для досягнення максимальної віддачі від стратегії, що реалізується. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Контурова С. М.** Головні чинники і наслідки розвитку економіки України в умовах глобалізації / С. М. Контурова // Актуальні проблеми економіки. 2008. – № 12 (66). – С. 91–97.

2. **Багорка М. О.** Диверсифікація як фактор підвищення ефективності діяльності підприємства в сучасних умовах / М. О. Багорка, І. А. Білоткач // Інвестиції: практика та досвід. – 2009. – № 10. – С. 17–21.

3. **Маслак О. І.** Чинники диверсифікації інноваційних процесів у промисловості / О. І. Маслак // Економіка і регіон : науковий вісник Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка. – 2009. – № 4 (23). – С. 52–59.

4. Державна служба статистики України. Капітальні інвестиції за видами промислової діяльності за 2010–2015 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/ibd_rik/ibd_u/ki_rik_p_u_e_bez.htm

5. **Степаненко Н. І.** Механізм формування стратегії диверсифікації агросервісних підприємств / Н. І. Степаненко // Інноваційна економіка. – 2009. – Вип. 2 (45). – С. 83–89.

6. **Цогла О. О.** Становлення диверсифікаційних процесів у діяльності підприємств / О. О. Цогла // Актуальні проблеми економіки. – К. : 2011. – № 7. – С. 147–151.

7. **Важинський Ф. А.** Диверсифікація та кооперація розвитку сільських територій України / Ф. А. Важинський, А. В. Колодійчук, О. С. Молнар // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2011. – № 33 (3). – С. 125–129.

8. **Корінько М. Д.** Організаційно-економічний механізм диверсифікації діяльності суб'єктів господарювання / М. Д. Корінько // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 6. – С. 135–142.

9. **Попова С. М.** Диверсифікація діяльності підприємств в умовах трансформаційної економіки : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / С. М. Попова. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 20 с.

10. **Корінько М. Д.** Диверсифікація як економічний процес / М. Д. Корінько // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 4 (70). – С. 48–53.

11. **Болочук Б. В.** Количественний аналіз содержания и эффективности реализации стратегий диверсификации машиностроительных предприятий / Б. В. Болочук, Н. П. Драгун // Вестник Гомельского государственного технического университета им. П. О. Сухого. – 2010. – № 2 (41). – С. 22–31.

REFERENCES

Bahorka, M. O., and Bilotkach, I. A. "Dyversyfikatsiia yak faktor pidvyshchennia efektyvnosti diialnosti pidpriumstva v suchasnykh umovakh" [Diversification as the factor of increase of efficiency of activity of the enterprise in modern conditions]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 10 (2009): 17-21.

Bolomchuk, B. V., and Dragun, N. P. "Kolichestvennyy analiz soderzhaniya i effektivnosti realizatsii strategiy diversifikatsii mashinostroitelnykh predpriyatiy" [Quantitative analysis of the content and effectiveness of the implementation strategies of diversification of machine-building enterprises]. *Vestnik Gomelskogo gosudarstvennogo tekhnicheskogo universiteta im. P. O. Sukhogo*, no. 2 (41) (2010): 22-31.

"Kapitalni investytsii za vydamy promyslovoi diialnosti za 2010-2015 roky" [Capital investments by types of industrial activity for 2010-2015]. *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2013/ibd/ibd_rik/ibd_u/ki_rik_p_u_e_bez.htm

Korinko, M. D. "Orhanizatsiino-ekonomichniy mekhanizm dyversyfikatsii diialnosti subiektiv hospodariuvannia" [Organizational-economic mechanism of diversification of activity of economic entities]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 6 (2008): 135-142.

Korinko, M. D. "Dyversyfikatsiia yak ekonomichniy protses" [Diversification as an economic process]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 4 (70) (2007): 48-53.

Konturova, S. M. "Holovni chynnyky i naslidky rozvytku ekonomiky Ukrainy v umovakh hlobalizatsii" [The main factors and consequences of the development of Ukraine's economy in conditions of globalization]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 12 (66) (2008): 91-97.

Maslak, O. I. "Chynnyky dyversyfikatsii innovatsiinykh protsesiv u promyslovosti" [The factors of diversification of the innovative processes in industry]. *Ekonomika i rehion : naukovyi visnyk Poltavskogo*

koho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu imeni Yurii Kondra-tiuka, no. 4 (23) (2009): 52-59.

Popova, S. M. "Dyversyfikatsiia diialnosti pidpriemstv v umovakh transformatsinoini ekonomiky" [Diversification of activities of enterprises in a transforming economy]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk*: 08.00.04, 2012.

Stepanenko, N. I. "Mekhanizm formuvannia stratehii dyversyfikatsii ahroservisnykh pidpriemstv" [The mechanism of formation of strategy of diversification of the Agroservice enterprises]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 2 (45) (2009): 83-89.

Tsohla, O. O. "Stanovlennia dyversyfikatsiinykh protsesiv u diialnosti pidpriemstv" [The formation of the diversification processes in the enterprises]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 7 (2011): 147-151.

Vazhynskiy, F. A., Kolodiichuk, A. V., and Molnar, O. S. "Dyversyfikatsiia ta kooperatsiia rozvytku silskykh terytorii Ukrainy" [Diversification and co-operation development of rural territories of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu*, no. 33 (3) (2011): 125-129.

УДК 658.155

АНАЛІЗ МЕТОДІВ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

© 2016 ПРУС К. В., МАРЧЕНКО В. М.

УДК 658.155

Прус К. В., Марченко В. М. Аналіз методів формування витрат у системі управління прибутковістю підприємства

Мета роботи полягає в тому, щоби дослідити, як вибір системи обліку витрат впливає на управління прибутковістю підприємства. Встановлено, що тільки при коректному виборі системи обліку витрат на підприємстві можна прийняти правильне рішення щодо управління прибутком й в кінцевому результаті досягнути поставленої мети. Виділено шість основних систем обліку витрат і проаналізовано їх вплив на прибуток підприємства: директ-костинг, стандарт-костинг (нормативний метод), АВС-костинг, функціонально-вартісний аналіз (ФВА), таргет-костинг, кайзен-костинг. Вибір цих систем залежить від сфери та особливостей діяльності підприємства. Предметом подальших досліджень у даному напрямі є перехід вітчизняних підприємств від традиційних систем обліку витрат до сучасних, або ж їх поєднання, що і використовують провідні країни світу.

Ключові слова: директ-костинг, стандарт-костинг, АВС-костинг, функціонально-вартісний аналіз, таргет-костинг, кайзен-костинг.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Формул.:** 2. **Бібл.:** 8.

Прус Катерина Валентинівна – студентка, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського» (пр. Перемоги, 37, Київ, 03056, Україна)

E-mail: katysha9313@ukr.net

Марченко Валентина Миколаївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та підприємництва, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського» (пр. Перемоги, 37, Київ, 03056, Україна)

E-mail: tina_m_2008@ukr.net

УДК 658.155

Прус Е. В., Марченко В. Н. Анализ методов формирования расходов в системе управления доходностью предприятия

Цель работы заключается в том, чтобы исследовать, как выбор системы учета затрат влияет на управление прибылью предприятия. Установлено, что только при корректном выборе системы учета затрат на предприятии можно принять правильное решение по управлению прибылью и в конечном итоге достичь поставленной цели. Выделено шесть основных систем учета затрат и проанализировано их влияние на прибыль предприятия: директ-костинг, стандарт-костинг (нормативный метод), АВС-костинг, функционально-стоимостной анализ (ФСА), таргет-костинг, кайзен-костинг. Выбор этих систем зависит от сферы и особенностей деятельности предприятия. Предметом дальнейших исследований в данном направлении является переход отечественных предприятий от традиционных систем учета затрат к современным, или же их сочетание, что и используют ведущие страны мира.

Ключевые слова: директ-костинг, стандарт-костинг, АВС-костинг, функционально-стоимостной анализ, таргет-костинг, кайзен-костинг.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Формул.:** 2. **Библ.:** 8.

Прус Екатерина Валентиновна – студентка, Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт им. Игоря Сикорского» (пр. Победы, 37, Киев, 03056, Украина)

E-mail: katysha9313@ukr.net

Марченко Валентина Николаевна – доктор экономических наук, профессор, профессор кафедры экономики и предпринимательства, Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт им. Игоря Сикорского» (пр. Победы, 37, Киев, 03056, Украина)

E-mail: tina_m_2008@ukr.net

UDC 658.155

Prus K. V., Marchenko V. M. Analyzing Costing Methods in the System for Management of Enterprise Income

The article is aimed at examining how the choice of a system for cost accounting impacts the management of profitability of enterprise. It has been specified that only after a correct choice of a cost-accounting system at enterprise, one can make the right decision on profit management and achieve the desired goal ultimately. The following six main systems of cost accounting have been allocated and their impact on profits of enterprise have been analyzed: direct costing, standard costing (normative method), ABC costing, functional-cost analysis (FCA), target costing, kaizen costing. Selection of these systems depends on the sphere and characteristics of activities of enterprise. Subject of further research in this area will be transition of domestic enterprises from the traditional cost-accounting systems to the modern ones, or a combination of them, which is widely used in the world's leading countries.

Keywords: direct costing, standard costing, ABC costing, functional-cost analysis, target costing, kaizen costing.

Fig.: 1. **Tabl.:** 1. **Formulae:** 2. **Bibl.:** 8.

Prus Kateryna V. – Student, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Politechnic Institute» (37 Peremohy Ave., Kyiv, 03056, Ukraine)

E-mail: katysha9313@ukr.net

Marchenko Valentyna M. – D. Sc. (Economics), Professor, Professor of the Department of Economics and Business, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Politechnic Institute» (37 Peremohy Ave., Kyiv, 03056, Ukraine)

E-mail: tina_m_2008@ukr.net